

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na čeli poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl. ako zadane na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 27. listopada 1885.

List 48.

Jedro naj novejšje enciklike sv. Očeta Leona XIII.

(Konec.)

Vlada ljudstva pa, ktera je brez ozira na Boga, kakoršna se dandanes marsikterim strastim morebiti prikupuje, ni na nobeni stalni podlagi in nima zadostne moči, da bi očitni mir in red stalno ohranila.

S tacimi nauki je prišlo že do tega, da marsikteri cenijo za glavno načelo državnega prava to, da se smérovati. Meni se namreč, da vladarji niso nič več, kot od ljudstva izvoljeni možje zato, da spolnujejo voljo ljudstva. Nasledek té misli je ta, da s samo voljo ljudstva ob enem je vse spremenljivo in da svet živi v vednem strahu prekucijstva.

Ako se te besede o keršanski vladi prav umevajo, se nobena raznih državnih oblik ne graja . . . , tudi to se ne graja, da se ljudstvo več ali manj očitnih zadév vdeležuje, kar v gotovih razmérih utegne koristno, tudi še dolžnost biti. Tudi ni nobenega pravičnega vzroka, Cerkev kriviti, češ, da nima ozira na okolišine, ali da je sovražna opravičeni svobodi, prostosti.

Pravo in človeka vredno prostost Cerkev poterjuje tako močno, kakor le kdo more, in nikoli ni Cerkev opustila delati na to, da se narodom ohrani neprikrajšana . . . Cerkev nasprotuje le razberzdani svobodi, ki je razuzdanost in vleče v sužnjost.

Ako se toraj govori, da Cerkev zavidno gleda na novo napredstvo držav, na iznajdbe novih časov, je to golo obrekovanje. Cerkev zamejuje nečimerne in brezumne uke (teorije), zamejuje prizadevanje k rogovilstvu in tiste umovanja, ki skrivajo v sebi odpad od Boga. Ker pa vsaka resnica ne more drugač kakor le v Bogu svoj začetek imeti, zato Cerkev v vsaki resnici, ki jo preiskovavci najdejo, priznava stopinjo Božjo.

V natori ni nikakoršne resnice, ki bi nasprotovala veri v razodenje, mnoge pa so, ki nas priganjajo, Boga samega spoznati in hvaliti; zato pa Cerkev z veseljem pozdravlja vsaktero razširjenje véde v naravi.

Cerkev sovraži lenobo in marnovanje; toraj želi, da naj človeški duh rodi bogatega sadu v svojem duhovnem delu in olikovanji, v umetnosti in raznih djanjih. In ker vse tako prizadevanje obrača na duhovne dobrote in dušno sveličanje, toraj Cerkev zabranjuje, naj bi se

človek s svojo védo in s svojim prizadevanjem ne odvernili od Boga in božjih reči.

Kakor pa je to pametno in modro, se vender dandanašnje države branijo verniti se k vzorom, kakor jih keršanstvo zaznamuje; viditi je nasproti, da se dan na dan od tega cilja oddaljujejo.

Resnica pa, enkrat izrečena, si dela sama pot in zlagoma prešine človeške duhove; gnala nas je toraj zavest naše svete naloge, to je, naše apostoljsko poslanje, ki nam je dano za vse narode, da smo resnico izrekli prosto in naravnost, kakor je naša dolžnost. To pa zato, ker želimo, da bi se državaka podlaga vterdila in se znebila zadržkov na potu svojega razcvetanja. Pri vsem tem bodi pravna svoboda narodov zavarovana, ker naj boljši mati in varhinja človeške prostosti je resnica: „Resnica vas bo oprostila.“

Dalje se šteje k očitnemu blagostanju, da se spretno poskerbi za srenjske zadeve in se pri tem zlasti prizadeva, mladino odgojiti v veri in keršanski nravi. Sej na to je zastavljena sreča posameznih srenj.

Dalje je navadno silo koristno in hvalno, da katoličani svoje djanje razširijo in se darujejo vodstvu državnih zadév.

Rekli smo „navadno,“ ker ti naši predpisi se na vse narode raztezajo. Zamore se pa tudi zgoditi, da je iz prav čverstih in pravičnih razlogov neprimérno vdeleževati se vodstva državnih zadév in sprejemati državne službe. Sploh pa bi bilo polno zderžanje od politike ravno tako napačno, kakor opustiti vdeleževanje pri delih, ki se prištevajo k očitnemu blagu; in to toliko bolj, ker katoličane že verski predpisi vežejo, da morajo vestno in veri primérno to zadevo oskerbovati. Če pa se katoličani politike zderžé, potem bodo lahke vladne berzde nase potegnili oni, od katerih mišljenja se je hudega bati.

To pa bi keršanstvu delalo neizrečeno škodo; zakaj naj večji oblast imeli bi potem tisti, ktere navdaja sovražstvo do katoliške Cerkve, dobromisleči pa bi bili brez moči.

Sej se ne vdeležujejo zato, da bi poterjevali tiste zaveržljive naredbe, ki se dandanes nahajajo pri maršalstvih in drugih vladah; ampak zato se vdeležujejo politike, da naj branijo dobre naredbe, svoje pravice rabijo v pravici blagor veseljstva, in da v veljavo pripravljajo keršanske in npravne postave, da naj zdravo življenje vsem državam navdihujejo.

Sv. Justin mučenik je pervak v varsti tistih móž, katerim pravimo apologeti, to je zagovorniki, ker so zagovarjali Kristusove vere v svojih izvrstnih spisih, bodisi proti judom ali poganom. Najbolj človeški med njimi se: Tacijan, Atenagora, Teofil, škof Antiohejski in Hermila. Od vseh teh pisateljev se se nam omenili spisi in se za nas posebno izmeniti. Ti možje so veliko storili, da se napravili krščanstva pot tudi do omenjenih pogonov. Akoravno je bila krščanska vera judom v splošno in poganom v znanju, se vendar ona ni ustavila resnega boja s poganstvo vednostjo, slasti s poganstvom modroslovjem. Marveč apologeti so pokazali, da se krščanska vera vjoma z modroslovjem, da je celó veliko pametnejša, kakor vse poganstvo modroslovje. Pa so tudi dobro poznali ti možje poganstvo modroslovje in zato so zamogli ali pobivati ga, kjer je bilo napačno, ali pa kazati, kako da poterjuje krščanska vero s svojo resnico. V spisih apologetov se nahaja marsikaj modroslovnega zerna: seveda nam nihakor ne kaže, da bi vse to na drobno pobirali in prebirali, akoravno bi bilo prenamerljivo kaj povedati o spisih Atenagorovem o vstajenji mrtvih, ki je podal nam kaj izvrstnih dokazov za to razodeto resnico ali pa o Teofilovem spisu, ki ga je pisal Antoliku o Bogu, o sv. Trojici, o veri. Ravno tako bomo samo omenili sv. Ireneja, ki je krščansko vero s svojimi knjigami branil proti krivovercem ne samo za svojo dobo, ampak za vse dobe krščanstva. Toliko dobrega blaga in močnega orožja je nakopičil v njih, da ga zamoremo vedno rabiti. — Tertulijan, ki je umrl l. 220, ni bil prijatelj modroslovja, češ, kaj nam je mari modroslovje, ki je poganstvo, mi imamo svojo vero od Gospoda in ne rabimo modroslovja. Vendar pa ga je poznal on prav dobro in ga tudi rabil v svojih korenitih in jedrnatih spisih. Le škoda, da se je preveč dal svoditi svoji veliki strogosti, ki ga je zapeljala celo v krivo vero.

Ker je Tertulijan Afrikanec, tedaj se hočemo tudi na svojem modroslovnem potovanju pomuditi še nekoliko v Afriki in sicer v egiptčanskem mestu Aleksandriji, kjer je že od davno cvetela vednost in tudi poganstvo modroslovje ter se je tudi krščansko modroslovje najprej povzdignilo — lahko rečemo — v lepo cvetje. Kristijani v Aleksandriji niso hoteli zaostati za judi in pogani, temuž izobraževali so se v vseh vedah, in sicer prav temeljito, in ravno to je bil vzrok, da se je vstanovala v tem velikem svetovnem mestu visoka šola za véroko védo. Zmerom pa so se ozirali učenci tudi na posvetno védo in so podučevali temeljito v modroslovju. Dva taka cerkvena pisatelja, učnika v Aleksandriji in krščanska modroslovca sta Klemen Aleksandrijski in Origen.

Flavij Klemen je zelo pomenljiv v zgodovini krščanskega slovstva. Mnogo tega, kar je on spisal, se je ohranilo in tako zamoremo zajemati iz njegovih spisov vse tisto obilno znanje, ki ga je on v njih nabral. Koliko nam je sporočil on o starih verah, o starem modroslovju, koliko učenostnega blaga je rešil, da ni poginilo! Klemen ves gori za sv. vero, ravno tako pa tudi za globoko spoznanje v verskih resnicah. Saj je tudi on sam dolgo istak resnice, predno mu je zasvetila v krščanski veri. Starega modroslovja on ni zaničeval, ampak ga skušal, kolikor je mogoče, strinjati s krščansko vero. Znamenito je, da je po njegovih mislih druga božja oseba že pred svojim včlovečenjem razsvetljevala modre moše in sicer ne samo v izvoljenem ljudstvu, ampak tudi med pogani. Druga božja oseba — Beseda — jim je pripomogla, da so našli resnico. —

Kaj lepo, je učil Klemen, ktero življenje in kakšno da je človeku primerno, tedaj pravi njegov namen. Pravi modrijan je le tisti, ki prav živi in prava modrost mora učiti tako življenje. — Učil je v začetku tretjega stoletja.

Njegov učenec in naslednik Origen je eden izmed najizmenitnejših móž, kar jih je kdaj živelo. Njegova učenost je bila velikanstvo, njegova pridnost jaklana, njegova gorečnost za sv. vero neugasljiva. Že v svoji mladosti se je navzel žive vere in toliko ljubezni do Boga, da je hotel mučen biti s svojim očetom Leonidom, ki je postal svoje kri za sv. vero. In oče njegov je nekako sketil, kako napolenje sv. Boga njegovo dete, zato je večkrat pristopil k malemu sinku in ga je na sorce poljubil. Obiskoval je vse učenika, ki so takrat učili v Aleksandriji, in je tako naglo napredoval, da je že v 18. letu sam začel učiti na veliki krščanski šoli. Velika škoda je zanj bila, kakor tudi za sv. Cerkev, da ni znal zadosti previdno združevati nauk modroslovnih s krščansko vero. Tako je zares zabredel v nektore, vendar le male zmote. Voljo pa je smerom imel, da bi le to učil, kar uči Cerkev Kristusova. Umrli je l. 253 kot spoznovalec. Cerkev ga nima za svetnika, kakor tudi Klemen ne, zaradi njegovih škodljivih zmót in napačne ali pretirane gorečnosti v zatajevanji samega sebe.

Origen je prvi obravnaval vednostno in po modroslovnih načelih nauke sv. vere. Skušal je staviti vse nauke v lep red, da bi v tem redu se resnice pokazale toliko lepše. V tem delu je pokazal, kako velikanek je bil njegov duh, kako je cenil modroslovje, kako je hrepenel po globokem spoznanju. Velikan je pa Origen tudi v svojem boju proti nejeveri. Da bi odbil onkrat za vselej vse sovražno napade na sveto vero, je temeljito zavrnil vse tadanje ugovore in sicer tako zmogovito, da ga zamoremo dandanes prav dobro posnemati. Njegovo zagovorno delo je prava orožnica za boj proti nejeveri ali napačni veri. Zato mu je pa tudi zgodovina ohranila hvaležen spomin. Samo mimogredé omenjam, da je Origen velik učenjak v svetopisemskih vedah, in spisal je takih del toliko, da moramo stermeti.

Pa ne smemo se muditi predolgo pri teh možéh, akoravno bi nas zamoglo močno spodbujevati natančno popisovanje njihovega življenja in njihovega delovanja. Zraven teh dveh velikih učenjakov bi zamogel imenovati druge, ki so se skazovali bolj ali manj v krščanskem modroslovju, toda pot naša bi bila predolga, ako ne bi hodili z urnimi in velikimi koraki. Naj prej naj omenimo, da je Origen zavoljo svojega duha bil silno slavljen, pa tudi ljubljen: njegovi učenci so bili vsi tudi verli modroslovci. Izmed teh naj omenim samo sv. Gregorija, škofa v Nisi, ki je v modroslovju pridobil si slavno ime. Največ vrednosti ima njegovo dušeslovje, to je nauk o človeški duši in o človeški naravi sploh, ktero je opazoval prav skerbno, akoravno je tudi druge nauke sv. vere obravnaval trezno in temeljito. Umrli je l. 394 in prištevamo ga velikim cerkvenim učenikom, ker je njegov nauk čist in njegovo življenje sveto.

Največi učenik sv. katoliške Cerkve h krati tudi velik modroslovec je pa sv. Avgustin, "čudež milosti božje," ktere ga si hočemo ravno zato bolj natanko ogledati v njegovem življenju in po njegovem nauku.

Duhoven in politika.

Vedno stokanje in tarnanje sliši se od zelenih liberalcev in prostomavtarjev radi tega, ker imajo duhovni veliko vpljiva do svojih ovčic, ako spolnuje svoje dolžnosti. Posebno jih pa bode ta vpliv o časih in trenutkih,

kateri so posebno važni in takrat se z nepopolnivo silo razodevajo njihove slobne nakane. Ti ljudje priporočajo duhovstva, naj ono ostane pri svojem vzvišenem, svetem poklicu, v vzvišeni službi vere, ljubezni in miru, in naj se nikar ne ponika v njemu tuje in njega nevredno politikovanje. Na to je pred ne davnim časom prav odgovoril visokočastiti gospod nadškof Zwerger v svojem pastirskem listu do duhovstva svoje škofije.

On stavi vprašanje: „Ali naj se duhoven peča s politiko?“ na kar sledeče odgovarja:

„Nekateri pravijo: Ne pečajte se s politiko in zderžite se vsakoršne volitve. Pravi pomen tega dobrega sveta gotovo vsi spoznate, prelubi sodelalci v Gospodovem vinogradu! In to je: Ne spolnujte ene naj večjih in naj važnejših svojih stanovskih dolžnosti, in ne pomagajte vam izročnim ovčicam ene najtežje svojih dolžnost spolnovati. „Duhovstvo naj se ne vtikuje v politiko!“ to je glasilo, katero si je izbralo Cerkev sovravno liberalstvo in s katerim je celo nekaj dobro in pošteno mislečih prekanilo, seveda, le v začetku.

Treba nam je samo pomisliti, kaj liberalci štejejo za politiko in kaj hočejo s tem doseči, in precej nam bo jasno, da imajo duhovni ne samo pravico vtikati se v politiko, temveč, kor so državljani, da imajo tudi pravo dolžnost, ravno ker so dušni pastirji, to se pravi, da morajo svojim vernikom pomagati njihove naj težje in naj važnejše dolžnosti spolnovati.

Popolno odstranjenje Boga, vere, cerkve in katoliške čednosti, odstranjenje katoliškega zakona, ločitev šole od cerkve in od Boga — to imenujejo in štejejo nasprotniki za „politiko“. Vsi boji Boga in satana, Kristusa in antikrista, Cerkvem in nevere nahajajo se na socialno-političnem polju že nekaj desetletij v velike borisču. Ta boj mora odločiti: „da, ali ne“, ker se ne boriča dva borivca, katera bi si bila le v nekaterih rečeh nasprotna, ampak ona zastopata popolno nasprotno misli. Vsi prejšnji krivi učitelji so se tudi borili zoper Cerkev in so jo hoteli uničiti, a na popolnoma drugačen način, stali so odkritosrečno brez hinavščine Cerkvu nasproti.

Tedaj je vsak duhoven in kristjan takoj vedel, kaj mu je storiti in da ga veže dolžnost, Cerkev braniti, in zato niso bili vspehi krivovercev tako sijajni in občni. Iz tega so se pa učili novejši cerkveni sovravniki staro naravnostno sovraštvo proti Cerkvu opustiti in so jeli na tihem in skrito proti njej rovariti. In na ta način se oni sedaj že desetletja bore z vso močjo in zviščo neprenehoma ne samo proti posameznim naukom, ampak splošno zoper vse, kar je katoliškega in enakega veljave na socialno-političnem polju. Oni hočejo imeti človeštvo brez Boga, pamet brez vere, vedo brez višji veljave, pravico brez čednosti, končno državo, družino, zakon, šolo, delo, promet, kupčijo in življenje brez krščanstva. Na tem socialno-političnem polju je njihova glavna borba, v kateri se si priborili zmago na zmago in so s tem neizmerno veliko dosegli. Zakaj? Zato, ker je bilo duhovnem toliko težavneje bojovati se na tem jim neznanim polju za sveto Cerkev in resnico, in ker smo „politiko prepuščali politikarjem“; in ker toliko časa ni bilo mogoče spoznati tega postranskega boja zoper sveto Cerkev, in končno zato, ker valed pomanjkanja duhovnov ti nimajo časa, da bi se uspešno borili proti napadom.

Se le potem, ko je Pij IX l. 1864 opozoril na strašno nevarnost in velikanke zgube, se je duhovstvo obrnilo proti tej grozni kugi in jo jelo preganjati. Tu se je pokazalo še le, kako velike zgube so zadele sveto Cerkev, n. pr.: časnikarstvo je bilo skoraj popolnoma proti njej; pravost moralna se je stopinja za stopinjo zopet nasproti boriti. In, hvala Bogu! da ni bilo brez vpeha. Zato imaj prestomisljaki geslo: „Duhoven naj

se ne vtika v politiko!“ Nam je pa dolžnost zastopati katoliško resnico in dušni blagor nam izročeni duš na tem polju, čeravno nam je bridko in nam težave dela.

Ravno tako je s terditvijo liberalcev, kateri pravijo, da naj se duhovni ne vtikajo v volitve. Ako bi bile volitve le pravica, lahko bi jih opustili, ko bi se nam ljubilo; a pri sedanjih okoliščinah je to velika dolžnost zaradi tega, ker smo dušni pastirji. Čeravno bi nas preganjali, moramo reči: Poslanci sklenejo postavbe, katere so lahko v prid vam in vašim otrokom, časne in večne; ali pa naravnost v pogubljenje. Te postavbe pa sklepajo v vašem imenu, ker jih vi volite in pošiljate, da naj v vašem imenu postavbe sklepajo. Ako vi teraj volite dobre, poštene može, imate delež plačila, katero so oni zaslužili, ako so kaj dobrega vkrenili, ali kaj slabega zabranili. Ako boste pa ravno nasprotno volili, zadela vas bo kazen Božja, katero so uni zaslužili s svojim ravnanjem, in tudi škoda bode se godila Vam in vašim potomcem. Ako pa kedo misli, da se odgovornosti odtegne s tem, da ne gre volit, naj vé, da je ravno tako kriv. V sedanjih okoliščinah dobra volitev ni le državljanska pravica, ampak tudi krščanska dolžnost, katero smo dolžni spolnovati. Ako je nismo spolnovali, smo že zaslužili znanprej kazen za vse hudo, katero iz tega nastane in za vse dobro, katero se valed tega opusti. Radi tega, ker jih je veliko opustilo te dolžnosti, se je veliko slabega sklenilo, zarad česar sedaj terpinno in bodemo še več terpeli, ako ne boče prišla večina mož v postavodajske kroge, kateri bi imeli voljo in serčnost tem nakanom se zoperstaviti.

Dragi sodelavci v gospodu! Po teh načelih smo sedaj svojo dolžnost spolnovali; in po teh se bodemo tudi v prihodnje ravnali. In ako nas bodo zaradi tega preganjali, vendar ne bomo svoji dolžnosti nezvesti postali in mislili bomo na besede sv. Duha: „Dragi, ne bojte se zarad terpljenja, kakor da bi se Vam kaj čudnega zgodilo, temuč veselite se, da s Kristusom terpite, da se bote pri razodenji z njim veselili. Blagor vam, ako vas zarad Jezusovega imena preganjajo; kajti čast, lepota, moč Božja in njegov Duh so nad Vami.

Moč in milost Božja naj nas podpira v vestnem spolnovanju naših dolžnost, sedaj in vekomaj!“

Velika skušnja.

(Silno velike tolažile terpečim.)

V dan perve svoje sv. maše je preč. g. Gaston pl. Segur, ki je nenavadno goreče Boga ljubil, prosil preblaženo Marijo Devico, da bi mu v njegovem duhovskem življenju poslala največjo skušnjo, zraven pa tudi milost pridobila, to skušnjo prebiti v ljubezni do nje in njenega božjega Sina. Nič ni videl, in prejel ni nobene odgovora; vendar je vedel dobro, da je uslišan. Mirno je pričakoval, kako se bo izšlo.

Ko je 1. maja l. 1853 proti poldnevni bival v Rimu in je ravno „angeljevo češčenje“ zvonilo, čutil je neprevidoma, da mu na levem očesu vid zginuje. Precej je sprevidel, da to je tista velika skušnja. Ta poskušnja bila je v resnici tako velika, da ni upal, da bi jo preživel, kajti monsignor pl. Segur bil je strasten umetnik in počal se je celo še alep s slikami, ker barve in druge reči dal si je dopovedovati.

Če tudi pa je bila skušnja tolikanj velika, jo je le sprejel in ni prosil za ohranjenje drugega očesa. Še celo zahvalil se je preblaženi Devici, da ga je uslišala in prosil jo je le za milost, da bi še enkrat svoje drago videl, predno drugo oko zgubi. Preblažena Devica mu je spolnila željo in vernil se je v Pariz nazaj, potem ko je zadnjikrat sv. Očeta Pija IX videl, katerega lepo

podoba je naredil, in katera se še dandanes lahko vidi v Saint-Sulpicu.

Njegova vsa družina bila je zbrana v Nouetttu, gradu na Normandskem, in on se je podal tje, da se z njimi poslovi. Le brat Anatole ni bil navzoč, pa tudi ta se kmalu verne, in v svojih željah uslišani častiti g. Gaston pripravil se je na popolno slepoto. Nautil se je mašo preblašene Devico na pamet, in 2. kimovca, neko saboto, napravila mu je preblašena Devica veliko alavo na svetu in v večnosti, dopustila je namreč, da je popolno oslepel. Od tega dne opravil je vselej 2. kim. kako veliko duhovno delo in njegov testament je spisan: »v 26. obletnico za vselej blagrovanega dne, o katerem sem oslepel«. Razvidno je, zakaj monsignor pl. Segur nikoli ni hotel prositi za zopetno podelitev očesne svetlobe, katero mu je preblašena Devica na njegovo lastno željo odtegnila.

Bilo je l. 1877, monsignor Segur je maševal v kapeli mučenikov v Parizu za ozdravljenje male Cecilije pl. X., berhke osemletne deklice, katera je vsled merzlice v možganih ohromela. Devet dni jo je nosil oče njen na grob P. Olivaint-a in njegovih tovaršev, preč. g. Segura, svojega prijatelja, pa je prosil, da bi na koncu devetdnevne sv. maše opravil.

Otrok ležal je blizu altarja na dveh stoléh, prav zbrano pazil na dele sv. maše in opazoval svetega mašnika. Po dokončani sv. maši skušal je oče svojo drago hčer po koncu vzdržati; toda zastoj. Bila je še vedno hroma. Otroka prenesli so na voz in z očetom jela sta se naslednje razgovarjati:

„No, moj ljubi otročiček, ti tedaj nisi ozdravljena?“

„Ne, ljubi oče.“

„Pa ti si vendar našo ljubo Gospo Lurško tega prosila?“ — Otrok molči.

„Kaj! pravi oče zavzet; ti nisi zdravja prosila?“

„Ne, oče!“

„Česa pa si prosila?“ — „Za ozdravljenje monsignora Segura.“

„Pa sv. maša se je opravljal za tvoje ozdravljenje!“ — „Res da, oče, ko sem pa gospoda Segura videla slepega, storilo se mi je tako hudo, da sem preblašeno Devico prosila, naj ozdravi njih, in ne mene.“

Oče na to ni odgovoril nič, pa obrisal si je solzo in poljubil svojega otroka z vso spoštljivostjo in priserčnostjo.

Monsignor Segur bil je globoko ginjen, ko je slišal, kaj se je zgodilo, in pisal je mali bolnici pismo, katero so njeni starši skerbno spravili. Pismo se glasi, kakor sledi:

Grad Livet, 23. mal. serp. 1877.

Dobra mala Cecilija!

„Tvoj predobri oče so pisali mojemu bratu, in ta je meni povedal, da si Ti med sv. mašo, katero sem jaz 29. rožnika za Te opravil, ljubo, preblašeno Lurško Devico prosila za-me, namesto za-se. To se dobri kristijani lepo podaj in moram se Ti za to zahvaliti; ne smem pa Ti zamolčati, da si mi Ti s tem nekaj prav neprijetnega storiti hotela.“

Vidiš Ti, moj otrok, nič ni boljšega na svetu, kot z ljubim Bogom terpeti in zaradi Njega česa pogrešati. Se vé, da to je v gotovem smislu tudi malo bridko, marsikdaj še celo zelo bridko; toda v drugem tisočkrat višjem svetejšem, veličastnejšem pomenu, je to vse boljše, ker nas pelje proti nebesom, nam pomaga grehe premagati, in nas dela Jezusu Kristusu podobne. Zato me tudi kar nič ne miče, rešenemu biti od te svete in posvečujoče nadloge, katero mi je Gospod v svoji prečešeni usmiljenosti poslal pred 24 leti.

Tebi pa, mala Cilika, ne svetujem, vošiti si ozdravljenja, temveč svojega posvečenja. Ti mi boš morebiti

odgovorila, da eno ne opovira drugega. To je res. Toda še vse bolj res je, da je posvečenje težje v ozdravljenji, kakor po neozdravljenji, in da je bolj varno za nas, z Bogom na križu ostati, na katerega nas je pribil, kakor pa s križa stopiti. Od tisoč oseb, katere danes v peklu terpijo, stavim, da bi jih bilo 999 v vicah, ko bi bili imeli srečo, hromi ali gluhi biti. In od tisoč ubogih duš, katere so v vicah, bi se jih vsaj 995 že pred dolgim časom večne sreče veselilo, ko bi jih bila kaka usmiljena, če tudi neprijetna uadloga zadrževala od nevarnega posvetnega veselja, nečimernosti, prevzetnosti, nezmernosti itd. Z Bogom, ljubi otrok...

L. G. Segur.

Monsignor Segur je z vso priserčnostjo ljubil preblašeno Lurško Devico in njegovo zaupanje v njeno moč ni poznalo meje. On sam ni hotel od Nje ozdravljen biti; blagoslovljena voda v (lurški) jami rešila je njegovo mater že na pragu smerti. (Annalen U. L. Frau von Lourdes, št. 9. l. 1885.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Kdo je papež in kdo so njegovi nespoštovanci.) Včasih kak prostomišljak in svoj lastni sovražnik tako malomarno zamerda nad sv. Očetom papežem, da mora globoko zaboleti vsako verno srce. Katoličan, pa tako gledati na papeža, kakor zeleni kušar spod grive z grada na Šenklaško cerkev; to je sramota za keršenega človeka! Velike, še krivoverske vlade zaupajo papežu razsodbo celo v svetnih rečéh, katoliško keršen človek pa bode roge kazal naredbam namestnika Kristusovega v cerkvenih zadevah! Kdo je papež in kako mora govoriti o njem katoličan, kateri je tega imena vreden.

Sv. Bernard je papežu, kateri je poprej bil njegov učenec, te-le znamenite besede pisal:

„No, preiskujmo malo bolj na tanko, kdo si Ti in ktero osebo Ti zdaj predstavljaš v Cerkvi. Kdo si tedaj Ti? Veliki mašnik, naj višji veliki mašnik. Ti si poglavar med škofi. Ti si dedič apostoljnov; po prednosti si Abel, po vladi Noe, po očaštvu Abraham, po veljavi Mojzes, po sodništvu Samuvel, po oblasti Peter, po maziljenstvu maziljenec. Ti si tisti, kteremu so bili izročeni ključi nebes, kteremu so bile ovčice zaupane. So sicer tudi drugi, ki nebesa odklepajo, tudi drugi so pastirji, Ti pa si toliko častitljivši, kolikor razločniše je Tvoje ime, katero si podedoval pred vsimi drugimi. Tudi drugi imajo sebi odkazane čede vsak svojo lastno. Tebi pa so vse zročene in so v oziru na Tebe le ena čeda. Ti nisi le pastir ovčic, temuč tudi in sicer sam pastir vsih pastirjev. Drugi imajo delež v oskerbništvu; Tebi je podeljena naj popolnši oblast. Oblast drugih ima svoje meje, Tvoja seže na tiste, ki imajo čez druge oblast... Tvoja predprava tedaj ostane nepretresena... (Lib II. de considerat.)

Kakor je znamenje, da je otrok dober, ako visoko spoštuje in ljubi svojega očeta, tako je znak pravega katoličana, ako skazuje visoko spoštovanje in čenje, priserčno ljubezen in vdanost do vesoljnega očeta keršanstva, pravi „Kath. Wahrheitsfreund“. Tako spoštovanje do namestnika Kristusovega ima tudi naš blagi slovenski narod, in kdor temu nasproti dela, ni narodnjak, ampak izrodnjak in nerodnjak, ki ni vreden, da je slovenski kruh.

Celo Japonci, ki so toliko kristjanov pomorili, začenjajo spregledovati, kako blago in častitljivo je katoličanstvo, in japonski časnikarji osramotujejo maraktere

od katoličanov pisane dnevnike v spoštovanju katoliške vere. Zares, pravi eden japonskih časnikov, da že do jutri ne bomo kristjani; vendar zmaga nove vere je gotova. To terditev potrjuje s tem, da razkazuje, kako so buddisti (častivci buddovi) vdani zgolj posvetnjaškim koristim in sebičnosti, kristjani pa velikodušno podpirajo bližnjega in radodarno pomagajo k razširjanju vere po vsem svetu.

Drugi časnik popisuje počenjanje in strah buddistov in zlasti njih verskih služabnikov, ki jih spreha zaradi razširjanja kršnanstva, pa njihovo péhanje, da bi to razširjanje odvrčevali, ter kličejo vladi, da naj se ne dá pregovoriti.

Ob kratkem, v starodavnih deželah Tajkuna in Mikada po ondotnih poljanah, ki so napojene s kervjo tolikih kršanskih mučencev in oplojene z naj gorečnimi željami velikega Ksaverja, se povračuje naj lepši in naj častitljivši razcvet naše presvete vere. —

Niso tedaj brez sadú tolike molitve in tolike darovi za spreobrnjenje poganov.

Dobro je moliti očenaš in češenamarijo na čast presladkim imenom Jezusa, Marije in sv. Jožefa za spreobrnjenje poganov.

Spod Gore, 22. nov. (Nekaj o cerkvenih pertovih.) Pred kratkim je bil tú g. J. H., agent J. Müllerja iz Dunaja, in je pravil, da je ta firma napravila po cerkvenem zlogu ali šegi altarne pertove za veliki oltar v frančiškanski cerkvi v Novomestu, kateri je bil letošnje poletje od našega milgsp. kneza in škofa posvečen. Ti pertovi narejeni so na ta način, da na obeh konceh oltarja pertovi za kakih 70—80 cent. m. doli visijo, na sprednji strani altarja pa špice gornjega perta sežejo ravno do špic srednjega perta. Že na več krajih imajo na ta način izdelane pertove, zlasti v sekovski škofiji, in tudi tam v daljni Ameriki. Iznenaden pa je bil g. J. H. agent, ko je tú videl mrežice ali špice domačega izdelka, kakoršne se izdelujejo tudi v Gorjah in posebno pa v Idriji; take špice so bile temu gospodu dosihmal neznane. Te špice so bile temu gospodu prav všeč, ker so močne, lepe, pravilne ter iz finega sukanca (cvirna) izdelane, in tudi po ceni; ozke 10 cent. m. široke stanejo od 45—56 kr., široke od 25—35 cent. m. pa so od 90 kr. do 2 gl. na meter. Želeti bi bilo, da bi gospodje kupovali le idrijske špice (ktere prodaja g. Franc Štajar v Idriji) — in da bi se opustile mašinske špice, ki so večidel iz Angleške in Nemčije, ktere so pa domači obertniji na veliko škodo, zelo razširjene, pa tudi drage, tako namreč, da je v Ljubljani idrijskih špic težko dobiti. Jaz sem toraj iz Idrije dobil veliko metrov ondotnih špic, ki se bodo prišile oltarnim pertovom. Tudi J. H., agent dunajski, je obljubil, da se hoče v Idrijo obertniti, ter bode na Dunaji poskusil kupčijo z idrijskimi špicami, kar se bode gotovo dobro ponelo, ker so inostranske le bolj slabe in drage, česke špice so pa ozke, po 10 cm., in silno drage, po 14—20 gl. meter, in toraj rabljive le za prav bogato gospodo.

A. K. župnik.

+ Župnik Anton Tavčar,

umerl 23. okt. l. 1885.

Pervega pros. l. 1827 rojen je bil v priprosti hišici v Poljanah na Gorenskem ranjki gosp. župnik Anton in z njim vred ravnodobni brat Ignacij, še živeči in delujoči župnik v Križevem poleg Kostanjevice. Pri znani pobožnosti slovenskih mater, ktere tako rade vidijo svoje sinove pri altarji, in poleg tega še pri ne tako vsakdanji okoliščini se pač ne moremo čuditi, da se v starših imenovanih bratov budi misel, ako mogoče, dati ja izšolat, in ako bi bila volja Božja, posvetiti ju Njegovu službi. Če tudi ni obilo časnega premoženja, je

bilo toliko večje zaupanje v previdnost Božjo; brata gresta se šolat v Ljubljano. Tukaj precej v začetku njegovega šolanja ter vseskozi ranjkemu Antonu ni bilo poslano ravno s cveticami. Nehala je ranjkemu Antonu bujava njegovih dijaških lét z vetopom v semenišče duhovsko, in zlasti ko je bil leta 1852 posvečen za mašnika. Toda v solzni dolini križ križu podaja roko, in to se je spolnovalo tudi nad ranjkim Antonom; trudil se je obilno in delal, in tudi terpel obilno vse dni svojega življenja, in zlasti zbog svojega rahločutnega serca je imel marsiktero britko uro. Iz semenišča pride kot duhovni pomočnik na malo duhovnijo ob meji Stajarski v St. Gothard; toda le za malo mescev. Že kot ondotni duhovni pomočnik nam je zapustil trojni spominek, kateri nam da je sklepati na rankega lepe zmožnosti in blagega duha. Imeli smo na dan njegove osmine priliko občudovati lep spominek, ktereja je on sam izdelal z nenavadno spretnostjo, naslikano cerkev St. Gothardsko z duhovnijo in stanovanjem cerkvenikovim vred. Napis na herbtu te podobice kaže tudi nenavadnega lepopisca, in pomen besedi njegovo serce, ktero je globoko čutilo revščino sveta, pa tudi vedelo si iskati na pravem kraju tolažbe; glasé se namreč v nemškem jeziku:

Bete, leide,
Hoffe, meide,
Nicht verzag'!

Auf unserem Leben schwimmt wie ein Schaum!
Ein wenig Müh' und Kummer.
Das Leben ist ein Morgentraum,
Der Tod ein kurzer Schlummer,
Wir sinken alle in den Staub,
Der unsere Väter decket,
Und gönnen Gräbern ihren Raub —
Weil Gott uns auferwecket.

Te besede je pisal ranjki Anton 5. nov. l. 1853 v Št. Gotthardu. Niso li njegova lastnina, kazaje nam ravno tako navdušenega, kot globoko čutečega mladega duhovna?

Lepih zmožnost in darov ni prezerl njegov višji pastir, ranjki Alois Volf, in že l. 1854 pokliče ga v svojo pisarno, kjer deluje skoz celih enajst lét, nekoliko lét tudi še pod naslednikom Volfvim, ranjkim Jernejem Vidmarjem. Po omenjenih besedah mu tudi tukaj ni bilo vse jasno, britkost življenja se vtiluje skoz vsaka vrata.

Imel sem priliko pri g. bratu rankega Antona v Sv. Križu, kakor tudi v njegovem lastnem stanovanju, viditi še več slik, naslikanih po njegovi roki, med kterimi se umetno odlikuje podoba, predstavljóča nam našega Gospoda na gori Kalvariji. sredi med rabeljni, ki mu raz život suknjo tergajo. Je li vsa ta podoba izdeloval kot kaplan knezoškofijski? Skoraj bi mislili, da; toda prijatelji njegovi, kateri so ga poznali v njegovem poslanju, za gotovo zaterjujejo, da je v pisarni imel posla preobilo, da bi mogel zverševati taka dela, in da je vse te pedobe izdeloval že kot bogoslovec. Bil je pač vreden prijatelj svojega prijatelja r. g. Pustaverha, od ktereja smo vidili v njegovem stanovanju par prav lepih spominkov.

Naj že je doverševal svoje slikarske dela v tej al uni dobi, toliko je gotovo, da so delo njegove mladostne dobe, kajti kot prišedšemu župniku na Rako l. 1865 se mu je odperlo vse drugo in preobilno delavsko polje, na katerem je imel obilno posla. Ostalo mu je serce blago in rodilo tudi blagi sad. Za to mi ni treba na pričo klicati eobilnega števila njegovih prijateljev; vidil sem večkrat, osebno pri njem bivajoč, kako je tudi naj nižje sprejemal z isto gostoljubnostjo, jim podajal roko

z ravno tako odkritostjo, se s njimi pogovarjal z enake ljubeznivostjo, kakor s svojimi sovražniki ali prodniki. Da tako rahločutno serce, katere s najmanjšo priaznostjo ni žalilo nikogar, ni bilo terdo proti revešim in stiskanim, je pač jasno, in tudi ne čudno, da se je že za časa njegove večmesečne hude bolezni po val fari Raški čul le en glas: Kako britko bode vsem, ako nas gospod župnik zapustijo! In to niso bile le prazne besede, bila je istina. Ranjkega večletni prijatelj g. Waldeker, župnik Boštanjaki, je v svojem govoru, karaje na morliča, izustil ginljive besede: „Bil sem mnogo lét njegov prijatelj, poznal sem toraj gotovo njegovo serce.“ Glasni jok, da delj časa razumeli nismo g. govornika, po veliki in do poslednjega kotička natlačeni cerkvi prišel je, da zadel je pravo struno, ktere glas je odmeval v sercu vseh brez razločka. Monumentum aere perennius. (Konec nasl.)

Iz Amerike piše 28. sept. eden naj veljavnejših in izvrstnejših rojakov med drugim to-le:

„Gosp. S. je kaj dober nedolžen mladenec... in zadnjikrat, ko sva bila skupaj, se je grozno hudoval nad ljubljanskim „Zvonom.“ Več duhovnov tukaj se je naročilo na „Ljublj. Zvon“, med njimi tudi jaz, misleč, da bo kaj posebno izvrstnega. Perve številke sem malo pregledal ter koj opazil, da v Ljubljanski literaturi ni več tistega čistega duha, kakor poprej; zdaj ga pa še ne pogledam ne... plačan je (po nekakem naključju za nektore gg. že naprej) do pros. 1886; potem pa ne mislim, da ga bo kak ameriški slovenski duhoven še imel. Škode nam nič ne stori, ker ga ne čitamo; vidimo pa, da smo mačka v šakli kupili... Prav sram me je, da je tak duh med Mladoslavenci.“)

Č. g. Jeram, kakor sem Vam že pisal, je zdaj prof. in prokurator v novem semenišči. G. B. je tudi v škofijakem semenišči ter se bo začel letos učiti modroslovja. On se je prav dobro obnašal pri sv. Frančišku, ter je bil eden prvih v svojem razredu. Tudi B—n je v novem semenišči. To semenišče ni samo za bogoslovce, ampak tudi za druge dijake, vendar posebno za take, ki hočejo duhovni biti.

Kar se je sklenilo v občnem ameriškem konciliju, še ni od Rima potrjeno (Op. Med tem se je že potrdilo, kakor je bilo naznanjeno — Vr.), zatorej tudi še ne morem o tem pisati; potem bom že kaj naznanil, ako bo mogoče.

Včeraj sem 37letno protestantovke sprejel v katoliško Cerkev, ta je že osma od začetka tega leta, in še se nekteri pripravljajo. Zmeraj še kdo prave pot najde, posebno taki, ki so kakor protestantje radi molili ter si prizadevali Bogu služiti.

Pač bi bil rad pri slovesnostih v Št. Vidu, ko bi bilo mogoče; no bom pa v duha.

Iz lista od 18. okt. Osmega novembra bo pri nas birma; tó imam opraviti, da birmance pripravljam. Ako-ravno smo zdaj 4 duhovni v našem kantonu, kjer sem poprej bil sam, so vendar moji farani 6 ur na okolici. Katekizem hodim na pet krajev učiti, naj bližnji je eno ure od tod, — in zraven še doma učim vsak dan eno ure v šoli. Naš milgop. vladika kaj natanko otroke izprašuje, predno jih birmajo. Ako otroci dobro ne znajo precej velikega katekizma, ki ga tudi umeti morajo, — jih odveršajo.

*) Nič ni škodljivega za ljube mladino, kakor medeho popisovanje in preševanje mesene strasti. Dasi-ravno dotični pisavi tolikrat alihoj in čitajo nesreče, ki od tod izhajajo; vendar ne jemajo v listih, zlasti v podlistkih itd., mladine s takim strupom napajati. Taki podlistek ravno zdaj objavlja eden slovenskih listov, ki bi človek mislil, da ima vrednik kaj več usmiljenja do mladine, ktere vrtaljšjo pita s kavljevimi prizmozarjami. Vr.)

Da se naš kardinal Mak-Kloskey umiril, Vam je že znano.

Theologisch-praktische Quartalschrift v Linca, IV. svezek, ta preizvertni četrtletnik obsega naslednje tvarine: (Konec.)

XVI. Kurze Fragen und Mittheilungen: 1) Decretum generale bezüglich des Rosenkranzfestes. 2) Ein neues Ablassgebet zu Ehren des hl. Thomas. 3) Officia votiva per annum. 4) In festo Sa. Cordis Jesu. 5) Die Götter-Gesellschaft. 6) Einführung der Kinder in das Kirchenjahr. 7) Oeftere Entwendung kleinerer Gegenstände von Seite eines Fabriksarbeiters. 8) Behandlung des Mannesalters. 9) Nach der Absolution. 10) Die liturgische Bitte an Maria: Intercede pro devoto femineo sexu. 11) Gelübde Kaiser Ferdinands III. 12) Ausgrabungen bei Jerusalem. 13) Der ewige Kalender. 14) In die OO. Fidelium defunctorum. 15) Das Jejunium vor der Weihnachtmesse in media nocte. 16) Gebet um die Bekehrung Skandinaviens mit 300 Tagen Ablass. 17) Soll man das 6. Gebot in den Christenlehren besprechen oder „überhüpfen“. 18) Die geistige Communion. 19) Ein paar Bemerkungen über Krippen in Kirchen. 20) Einzugehende Ehen mit Freimauren. 21) Decretum S. Congregationis Concilii de non conferendis titulis ecclesiasticis absque consensu proprii Ordinarii. 22) Lösung einiger Zweifel über den dritten Orden des hl. Franciscus. 23) Bedeutung und Dauer des Adventes. 24) „Worte bewegen, Beispiele reissen hin.“ 25) Die Gebetbücher der Kinder. 26) Verkauf und Vermietung der Kirchensitze. 27) Die Classificationsnote aus der Religionslehre einzutragen in das Classenbuch. 28) Weiheformel für Rosenkränze. 29) Die Betheiligung der Schulkinder am Werk der hl. Kindheit Jesu ist staatlicherseits gestattet. 30) Legitimations-Erklärung vor den politischen Bezirksbehörden. 31) Legalisirung von Unterschriften der Kirchenverwaltungsmitglieder entbehrlieh auf gewissen Tabular-Urkunden. 32) Colorirte Gebetszettel des Canisius-Kindervereines. 33) Reichthum der italienischen Seelsorgegeistlichkeit. 34) Nothwendigkeit der staatlichen Aufgebots-Dispens zum Behufe der Ehechliessung am Sterbebette. 35) Können die Schulkinder verhalten werden, der Rosenkranz-Andacht im Oktober beizuwohnen? 36) Armen-Begräbnisse. 37) Dürfen Trauungsdocumente aus dem Pfarrarchive ausgefolgt werden? 38) Trennbarkeit der Civilehe zwischen einem Confessionslosen und einer Jüdin. 39) Stempel- und Gebührenbefreiung bei Löschung kleiner Satzposten. 40) Gebühr bei Anstellung von Religionslehrern. 41) Rosenkranz-Andacht im October. 42) Der nothwendige Aufwand eines Stiftes für die Stiftskirche ist keine Passivpost bei Bemessung des Gebühren-Aequivalentes. 43) Politische Execution auf Stelagebühen. 44) Religionslehrer an einer Privatschule. 45) Entlassungs-Zeugnisse der Schüler und die Religionslehrer. 46) Stempelpflicht der Matriken-Ansätze zum Schulgebrauche. 47) Pfründen-Inventarien. 48) Die Aufbesserung des Einkommens der Cooperatoren. 49) Stollpflichtige Acta. 50) Ustawa kongrualna i sposób jej wykonania.

Inhalts-Verzeichniss von Broschüren und Zeitschriften. — Kalender pro 1886. — Pränumerationen-Einladung pro 1886. — Inserate.

Titelblatt und Sachregister des Jahrganges 1885.

Pränumeration-Bedingnisse.

Von dieser Zeitschrift erscheint vierteljährig ein Heft von 8—9 Druckbogen in Octav. Die Ausgabe geschieht regelmässig am 15. Jänner, 15. April, 15. Juli und 15. October. Man pränumerirt auf die Quartalschrift am einfachsten mit Postanweisung unter der Adresse:

„An die Redaction der Quartaalschrift in Linz,
Harrachstrasse Nr. 9.“

Die Redaction ist zugleich Administration und Expedition der Quartaalschrift. Der Preis für den Jahrgang ist mit directer Zusendung durch die Post von Seite der Redaction an den Herrn Abnehmer 3 fl. 50 kr. 8. W. Auch im Wege des Buchhandels kostet die Zeitschrift 3 fl. 50 kr.

Pränumerationen werden auch unter dem Jahre angenommen.

Razgled po svetu.

Nekteri izreki o brezverski šoli in brezverskih učiteljih. Gorjé, ako se v kaki šoli opusti verski nauk! nesrečni taki učenci! (Gen. Lambert.)

Šola brez duhovna je setev za ječo. (N. Tamasso.)
Vsa ktera sistema odgojstva, ki ni na vero zastavljena, se bode hitro poderla. (De Maistre.)

Šola, v kateri se vera deva na zadnje mesto, je škodljiva naprava. (Gladstone.)

Verski nauk je dandanašnji v šolah bolj kot kdaj potreben. (Viktor Hugo.)

Šola brez Boga je vertoglavnost. (Gazz. d' Italia.)

Pred sodnije bi morali gnat tiste starše, ki dajejo stroke v šola, nad katerih vrati je napis: Tukaj se vera ne uč. (Viktor Hugo.)

Tudi napačni Viktor Hugo celo tedaj je spoznal to poveljno resnico. — („Eco“ 19. listop.)

Odkrivanje framasenstva. Sloveči Leon Taxil, bivši grozovito hud framason, pa po svojem lastnem preiskovanju čisto spreobrnjen, daje na svetlo delo z naslovom: „Polne razkritja o framasonstvu“ (Rivelazioni complete sulla frammasoneria). On pravi v prvem poglavju, da mnogi pisavci o tej tvarini še niso razkrili vse resnice, ki so jo iskali. Njegovo delo namérja lise napolniti. Bil je framason, kar vsvojo sramoto priznava, in po posebnem preiskovanju v drobu tega mračnega društva je imel priliko priti do vsih skrivnost. Pri vsem pravi, da njegova zasluga pri tem delu je naj manjši, ker vse je le delo v zbiranju, branju in zverstenju izvirnikov, dokumentov.

Jest, spreobrnjeni grešnik, pravi Taxil, sem dolžan dan na dan bolj slovesno popravo Cerkvi za oškodovanja, ki sem jih ji vzrokoval v času tolike hudobije; ker volja me je, zbrisovati svojo žalostno preteklost, in rad bi umerl, ako bi mogel dati življenje za sveto in preljubljeno vero svoje mladosti. Z veseljem prenašal bom jezo, ki jo bojo gotovo budile moje razkrivanja, in togoto, ki bode rójila, s satanskim žuganjem in morebiti tudi z njenim zveršenjem.

Pa kaj je na tem?

Naj bi le to delo s svojim posvitljevanjem služilo v to, da bi zginila ta družba sebičnosti, zalezovanja, brezbožnosti in goljufije, ki ne more živeti razun le v mraku in v pregrehi. . . . Dalje popisovaje satansko framasonsko osnovo pravi med drugim, da framasonstvo je za družbane same naj bolj neprenašljivo trinoštvo, in kateri si je ta jarek na vrat naložil, da je skoro nemogoče otresti ga, da to je naj nesramniši sleparstvo, katero si je kdaj bil zmožen duh laži misliti. Pod pretvezo dobrodelnosti, s katero se družba ogrinja, da bi nase vlekla blage serca in si pridobila spoštovanje nevednega ljudstva, počenja svoje prekanljivosti. V monarhijah se družba išče prikupiti kakor stalna ovađuhinja, v strahu, da bi je glavar v državi ne dopustil v vladino deleštvo, in v republikah derži v rokah samoterštvo (monopol) oblasti, zaseguje vlado, prilastuje si službe

in časti, očara množico proizvođnikov, umetnikov in delavcev, in vrinuje se v vodstva politiških opravil pri velih tistih, ki so v posestvu pravic. . . to pa s toliko isurjenostjo, da se same žertve taciñ prevár ne zavedó, pa da framasoni delajo na to, da bi razdiali vse načela mravnosti, vse občutke pravice, vse zaumene o dobrem. In med njihovimi udi jih je malo, kateri bi ne bili spačeni. Prava filozofija tega svojstva ni drugega kakor bahaško vsebeštvo (panteizem), in ti navezniki satanovi pričenjajo s preslavljanjem satana ter jenjajo s perestimoljstvom. . . Namen te svojati je: razdijati katoličanstvo. Množina spačenih ali zapeljanih framasonov pa je nevedó v pestéh le nekterih stotin skritih osebnost, ki po svoji volji s slepimi svojimi udi ravna in se jih poslužujejo kot orožje za naj hudodelniši, naj gerši, naj bolj preklicane napade. To vse omenjena knjiga z dokumenti vterjuje. (To je kratek posnetek iz „Eco del Litorale“ od 2. nov.)

Kar je malo spredej rečeno o framasonskem vplivu v republikah, se zлага s tem, kar dunajski „Vaterland“ od 22. t. m. pripoveduje iz Francoskega. Lockroy (r. Lokroš), predsednik pariške velike lože, je bil te dni poklican od Brison-a, francoskega ministerskega predsednika, kateri pa hoče priti za predsednika francoske republike na mesto ostaranega Grevy-a; in s tem velikim framasonskim glavarjem se je Brison posvetoval, z njim obravnaval in se zedinjeval zastran tega, kar bi bilo v bližnji prihodnosti početi. „Vaterland pravi, ako se te obravnave obnesejo po volji Lockroyevi, bi bilo to začetek, da državna oblast pride popolnoma v roke velike lože.

Sicer pa je brez tega že dosti očitno framasonstvo v zbornici iz tega, ker 21. t. m. je zavržla 4 konservativne poslance, češ, da so bili izvoljeni po vplivu duhovatva!

V Selnogradu je 17. t. m. za mertudom naglo umerl milgsp. knez in škof dr. Jan. Ev. Della Bona, ki je bil rojen v Gorici 18. nov. l. 1814, posvečen 25. pros. l. 1838, 14. rožn. l. 1874 bil posvečen škof Tenedoški i. p., 27. sveč. pa bil od sv. Očeta poterjen škof Trienški. R. I. P.

Ruske. Poljski listi pripovedujejo, da pregnani škof Beresnievicz je bil pred nekterimi tedni poklican v Petrograd in je imel razne dogovore z vladnimi zastopniki in tudi s Tolstojem, ter mislijo, da sam car Aleksander je sprožil njegovo rošenje. Mesto Wloslavek, škofov sedež, obhaja veselo slovesnosti. — Gotovo je, da toliko vsakdanje molitve bratovšine ss. Cirila in Metoda mora oblake predirati in na zemlji naj terši léd topiti.

Iz rimskega zapisnika mučenicov.

23. prosinac.

Praznik poroke Marije Device s sv. Jožefom. Naj ta dan kerščanski zakonski ljudje preimeñitne dolžnosti svojega stanu pridno pred Bogom premišljujejo, ter priprošnji Marije Device in sv. Jožefa zaupljivo se priporočajo za vestno spolnovanje imenovanih dolžnost.

Sv. Amazij, spoznovavec, rojen na Gerškem, je leta 350 pobegnil v Rim, ker ga je v domovini krivoverski cesar Konstancij preganjal za sv. vero. Papež Julij ga je z veseljem sprejel in ga pošiljal v razne kraje sv. evangelij oznanovat. Postal je nazadnje škof tijanski (Tiano) na Laškem.

Sv. Askla, mučenik v Egiptu; vergli so ga v reko Nil, kjer je utonil.

Sv. Emerencijana, devica in mučenica. Molila je ravno na grobu sv. Neže, ko so prihrumeli neverniki in s kamni jo pobili.

Sv. Idefons, nadškof toletanski na Španjaskem, je bil že kot mladenec stopil v samostan, kjer so ga zavoljo njegovih posebnih čednost izvolili za opata. Pozneje je postal celo nadškof in je slovel zavoljo svoje velike učenosti. Spisal je tudi več knjig, med drugimi o „devištvu Marijinem“ in o „sv. Trojici“. Marija se mu je večkrat prikazala. Umerl je današnji dan leta 667.

Sv. Janez Miloščinar, patrijarh aleksandrijski, je bil rojen na otoku Cipru in je kot dedič premožno družine kmalo stopil v zakonski stan. Ko mu je pa Bog vzel ženo in otroke, odpovedal se je sveta, da bi zamogel le Boga in čednostim živeti. Svetost njegovega življenja je dala povod, da so ga posadili na veliko-škofjski sedež aleksandrijski. Posebno velika je bila njegova ljubezen do revežev, katerim je dajal toliko miloščine, da, ko mu je denarja zmanjkalo, je prodal večkrat hišno orodje in svoje oblačila, in tako pomagal ubožnim. Umerl je leta 619 na potu v Carigrad, kamor ga je bil cesar poklical. Njegovo sv. truplo se hrani zdaj v stolni cerkvi v Pošunu na Ogerakem.

Sv. Klemen, škof ancirski v Galiciji, mučenik. Ko je cesar Dijoklecijan preganjal kristjane, vjeli so rabeljni tudi njega in po hudem mučenju glavo mu odsekali. Z njim vred terpinčeni so bili tudi sv. Agatangelj, Kristof in Kariton.

Sv. Kordilija, devica in mučenica v Rimu.

Sv. Mesalina, devica in mučenica za časa cesarja Decija, hudega preganjavca kristjanov.

Sv. Parmena, izmed prvih sedem dijakonov, mučenik. Oznanoval je z veliko gorečnostjo sv. vero in si je s tim zaslužil krono mučeništva v Filipah macedonskih.

Sv. Rajmund Ponafortski, spoznovavec, sloveč zavoljo svoje velike učenosti, pobožnosti in čudodelnosti. On je podpiral tudi sv. Petra Nolaškega v vstanovljanji reda „sv. Marije za rešenje vjetih kristjanov“. Stori je več čudežev, izmed katerih je naj znamenitniši ta, da je pri neki priložnosti, ko je imel storiti daljno pot po morju, kar plašč svoj razgornil čez morske valove in po njem v 6 urah premeril tisoč in šestdeset morakih milj, in domu dospelvi skoz zaperte duri prišel v svojo stanico. Umerl je leta 1275.

Sv. Severijan in njegova soproga *sv. Akvila*, mučenika. Bila sta zavolje spoznavanja kerčanske vere oba sežgana.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. prosv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, sv. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomere, odpad in brezverstvo, prečestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjanja in vse pošastne pregrehe in velike neurečte. — Za serčnost v delu zveličanja neke oseba. — Rolehajoč duhoven za pomoč. — Oseba za primerno službo. — Neke prav sitne razmere. — Oseba za dušno in telesno pomoč in tolažbo. — Nekdo, da bi se mu serce omečilo. — Posebna dobrotnica šolake mladine za dušno tolažilo in vse potrebe.

Keledar za prihodnji teden:

30. listopada. S. Andrej ap. — 1. gradna. S. Eligij. — 2. (Post.) S. Hromacij. — 3. S. Frančišk Ksav. — 4. (Post.) S. Barbara. — 5. S. Saba. — 6. Druga ned. v Adventu. S. Nikolaj zavetnik ljublj. stoljne cerkva.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Blagor krotkim. To tvarino je gosp. A. Keržič prav izveršno obranaval pretekli nedeljo ob 6 zvečer v sobani katoliške družbe. Sibal je resno in smešno, po vseh strunah in notah nasprotno napake in pregrehe, napuh, častilakomnost in jezo, ki krotkost kalijo in življenje grené. Taki govori prav veliko pomagajo k blaženju serca in k oliki občinstva. Poslušavcev je bilo polno, in tako kaže, da tudi sad v prid hiše, ki se ima zidati za katol. družbo rokodelskih pomočnikov, ne boče majhen. Prihodnjo nedeljo bo govoril o tughah in žalostnih okoliščinah človeštva — gotovo rodovitna tvarina za premišljevanje.

Iz Ljubljane. V katoliški družbi je zadnjo sredo gosp. prof. J. Marn govoril o letalnji slovesnosti na Velehradu in posebej zanimivo pripovedoval o svojem popotvanji na to božjo pot.

Kapele v Marijanišču so milgsp. knezo škof in dr. Jak. Misija 26. t. m. ob 8 dopoldne pričo več preč. gg. slovesno blagoslovili.

Za srečen začetek deželnega zbora v sredo, 26. t. m. so v Šenklaški cerkvi milgsp. prošt Jož. Zupan imeli slovesno pontifik. sv. mašo.

Velik, prelép sven, tehtajoč 32 centov, so milgsp. stoljaj prošt Jož. Zupan napravili svojim rojakom v Kropi. Pripeljan je bil te dni iz dunajskega Novega mesta, in v kratkem bode v to zadovajoča slovesnost. Zares, častitljiv spominek!

V serbske-belgarski vojski so tudi ta teden Bolgari slavno zmagovali, in če jih sreča ne zapusti, kmalo ne bo nobenega serbskega kerdela na bolgarski zemlji.

Španjski kralj Alons XII je 25. m. ob 9 zjutraj umerl. Bog mu daj večni mir!

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. beneficijat J. Lomberger 2 gld. 30 kr. st. den. — Č. g. župn. Bl. Artelj 2 gld. — Marija 25 kr. — J. S. 50 kr. — „V dober namen“ dober prijatelj — a-c 3 gld. — Č. g. župn. Ign. Tavčar 20 gld., da naj dijaki molijo za ranjcega brata. — M. P. 50 gld. — Č. g. župn. M. Saje 1 gld.

Za poškodovane po povodnji na Gorenjskem: M. P. 10 gld. — Č. g. župn. M. Saje 1 gld 80 kr. — Z. Ledin č. g. župn. J. Demšar zbirko 5 gld. — Č. g. župn. Fr. Eržen z Zaliloga 2 gld. 50 kr.

Za opravo ubožnih cerkev ljubljanske škofije: Č. g. katehet A. Keržič 1 gld. — Iz Rateč pri Kranjski gori 4 gld. 80 kr. — Č. g. župn. M. Horvat 20 gld. — Po čd. gg. Uršulinarah 11 gld 7 kr.

Za kapelo v Marijanišču: Prof. g. J. Marn 10 gld. M. P. 10 gld. — Marjeta Verbič 5 gld. — Po preč. g. m. župn. Rozmanu 7 gld. — Č. g. župn. M. Snoj 5 gld.

Za hišo katol. rokodelcev: Č. g. kat. Šim. Zupan 5 gld. — M. P. 50 gld. — M. J. 10 gld. — Č. g. Šim. Robič 2 gld. — Z. glasilom: „Malo peška za ono hišo, ktero bi tako radi zidali“ iz Dražgoš 3 gld.

Za afrikanski misijon: Č. g. župn. Bl. Artelj iz Kranjske gore 4 gld.

Za misijone v Kini: M. P. 10 gld.

Za misijon v Bulgariji: Č. g. župn. M. Saje 1 gld.

Za kapelo sv. Cirila in Metoda: Dobrotnica iz Kokre 1 gld. v zahvalo za prejeto dobroto.

Za Vincencijevo družbo: Č. g. duh. pastir L. Rožman 2 gld.

Za dobre namene: Dobrotna roka 100 gld.

Za Božičev spominek: Č. g. Šim. Robič 1 gld.

(Drugi dar. prih.)